

Pensionsmyndigheten
Box 38190
103 64 Stockholm

REMISSVAR

Standard för pensionsprognoser

OFR har beretts tillfälle att lämna synpunkter på förslaget till Standard för pensionsprognoser. Nedan följer våra synpunkter.

Syfte, uppbyggnad och användning

Pensionsmyndigheten skriver följande om syftet med en prognosstandard:

Det övergripande syftet med en standard för pensionsprognoser är att den försäkrade ska få ett så bra och så lika resultat som möjligt oberoende av var prognosen presenteras. Ett annat syfte är att genom en enhetlighet i de antaganden som ligger bakom prognoserna och en öppen redovisning av dessa, öka förtroendet för och förståelsen av prognoserna.

OFR anser att syftet med prognosstandarderna är bra, det är viktigt att prognoser blir så bra och så lika som möjligt oberoende av vem som gör prognosen. Det ökar både förståelsen och förtroendet för prognoser.

OFR anser att standardens uppbyggnad med ett antal faktorer som är generella och ett antal produktspecifika är bra. Det tydliggör vilka faktorer som finns i en prognosberäkning och det gör det också tydligt att ett antal faktorer är generella och som inte bör påverkas av vare sig förvaltare eller produkt samtidigt som ett antal produktspecifika faktorer finns och ska användas.

OFR saknar dock en närmare beskrivning om hur standarden är tänkt att spridas och användas? Standarden anges vara en rekommendation av Pensionsmyndigheten och Svensk Försäkring men vad innebär det i praktiken? Hur och av vem ska standarden kommuniceras och spridas till branschen. Hur kommer branschens efterlevnad av standarden att följas?

I avsnittet **Omfattning** vill OFR kommentera följande delar:

När det gäller de *produktspecifika faktorerna* så föreslås att faktiska värden för den enskilda produkten ska användas om de finns tillgängliga och om inte sakliga skäl talar emot det. Som exempel på sakliga skäl lyfts fram att *"informationen är av sådan varierande omfattning och kvalitet att det inte tillför beräkningen något mervärde eller inte går att kommunicera kunden"*. OFR anser att detta är alltför vaga skäl, vi tycker att det är oerhört viktigt att om faktiska värden om produkten finns så ska de användas. Att öppna upp för sakliga skäl likt de ovan nämnda anser vi inte vara bra. Vem avgör och bedömer om det föreligger sakliga skäl? Vad är ett mervärde i detta sammanhang och vad kan inte kommuniceras till kunden? Om inte detta på tydligare sätt begränsas

finns en uppenbar risk att användare av prognosstandarden kan frestas att välja schabloner istället för de egna produktspecifika värdena om schablonen visar sig vara mer fördelaktig. OFR anser därför att skrivningen angående när faktiska värden om produkter ska användas behöver skärpas, det är alltför öppet att hänvisa till sakliga skäl. Har användaren tillgång till produktspecifika värden så ska de användas.

Om en användare av prognosstandarden inte har tillgång till produktspecifika värden utan istället använder sig av de framtagna schablonerna i sin prognos så anser OFR att det är väldigt viktigt att det på ett mycket tydligt sätt framgår vilka delar prognosen som bygger på faktiska värden respektive på schabloner.

När det gäller utformningen av de **10 faktorerna** så anser OFR att de flesta är bra men vill särskilt kommentera några av dem:

Kapitalavkastning under spartid och Avgifter.

I *Kapitalavkastning under spartid* har ett gemensamt avkastningsmått tagits fram för avkastningen oavsett tillgångsslag. I *Avgifter* föreslås att de faktiska avgifterna för respektive produkt ska användas. Förslagen är var för sig bra men i kombination med varandra blir det lite problematiskt då förslaget innebär en schabloniserad avkastning i kombination med faktiska avgifter. Med samma avkastningsmått oavsett tillgångsslag finns det en risk att det framstår som om placeringsalternativet med de lägsta avgifterna alltid är det bästa valet. Detta eftersom ingen skillnad görs mellan avkastningen i aktier eller räntor/obligationer trots att skillnader i avkastning mellan tillgångsslagen diskuteras ingående i bilaga 1. OFR anser dock ändå att förslaget är det bästa möjliga, att plocka fram avkastningsmått för alla tänkbara sorters tillgångsslag är inte en framgångsrik väg. Det är dock samtidigt viktigt att använda de faktiska avgifterna istället för att schablonisera alla avgifter till en och samma avgift. Att peka på avgifternas betydelse för det framtida pensionskapitalet är trots allt viktigt och det medför att OFR trots allt ställer sig positiva till förslaget med en schabloniserad avkastning och faktiska avgifter.

Framtida inkomst/premier

I underlaget diskuteras för- och nackdelarna med att använda den senast kända inkomsten eller att använda ett genomsnitt av de senast årens inkomster. I förslaget föreslås senast kända inkomsten, bl.a. med hänvisning till att inte underskatta inkomsten i prognosen. OFR vill dock peka på ett problem med att använda den senast kända inkomsten i prognoser som avser förmånsbestämd ålderspension. Inom PA 03s och KAP-KLs förmånsbestämda ålderspensioner utgörs pensionsunderlaget av snittinkomsten av de senaste 5 respektive 7 åren. Det betyder att för en anställd som närmar sig 60 år och framåt kan det bli fel om prognosen görs på senaste kända årsinkomsten eftersom det verkliga pensionsutfallet kommer att basera sig på snittet av de senaste årens inkomster. Hur har standarden tänkt sig att hantera detta? En prognos nära in på pensionsutbetalningen borde ju vara som mest tillförlitlig men den kan genom detta sätt bli felaktig genom att den utlovar för mycket. Hur

kommuniceras detta till användarna? OFR kan i förslaget inte se någon skrivning som försöker ta om hand om detta. Det bör finnas någon tydlig skrivning om hur nära pensionsåldern man i prognosen bör övergå till att använda det i respektive tjänstepensionsavtal angivna pensionsunderlagen istället för den senast kända inkomsten. Ett förslag som kan hantera detta behöver tas fram.

Med vänlig hälsning

Hans Norin
Pensions- och försäkringsexpert

Åsa Forsberg
Pensions- och försäkringsexpert